

Práce se zaměřuje na generalizaci a specifikaci v překladu jako obecné tendence a případné kandidáty na status překladové univerzálie. Podrobně se věnuje metodám jejich empirického výzkumu.

Teoretická část práce nejprve v kapitolách 1 a 2 pojednává o generalizaci a specifikaci v kontextu deskriptivní translatologie, korpusové translatologie a v souvislosti s teoretickými pracemi Jiřího Levého. Kapitola 2 dále doplňuje výklad obou univerzálií pojednáním o lexikálním významu a rozebírá pojetí synonymie v lexikologii a stylistice. Upozorňuje také na typologické rozdíly mezi angličtinou a češtinou. Zabývá se dopadem těchto rozdílů na zobecňující či specifikující posuny v lexikálním významu a na elektronické zpracování dat pomocí korpusových manažerů. Kapitola 3 popisuje materiál a metody následujícího empirického výzkumu. Věnuje se postupně jeho třem etapám – srovnatelnému jednojazyčnému korpusu, paralelnímu anglicko-českému korpusu složenému z pěti textů a paralelnímu korpusu originálu a dvou překladů. Zmiňuje se o výběru textů, o referenčních korpusech a o použitých softwarových nástrojích. Většina textů v korpusech se řadí k „hlavnímu proudu“ prozaické beletrie.

Obsahem 4. kapitoly jsou tři etapy empirického výzkumu. První etapa se zaměřuje na analýzu tří velkých srovnatelných subkorpusů, které dohromady tvoří jednojazyčný srovnatelný korpus o rozsahu cca 21 milionů tokenů. Tyto subkorpuse byly vystavěny z materiálu Českého národního korpusu, podle kritérií, která umožňují jejich využití ve třífázové srovnávací analýze podle Jantunena. Cílem tohoto typu analýzy je poukázat na potenciální vliv výchozího jazyka. Samotná analýza spočívá ve vyhledávání kvantitativních rozdílů mezi korpusem původní české umělecké prózy na jedné straně a korpusem překladů z angličtiny, resp. překladů z různých jazyků na straně druhé.